

פרשת מקץ

את אשר האלוקים עושה הגיד לפרעה (מא, כה)

סיפר אחד מיקירי ירושלים: ביום כ' כסלו תשכ"א, הגיע הרה"ק כעל ה"שפע חיים" מצאנז זי"ע להשתתף בהלווייתו של הגה"ק רבי צבי פסח פראנק זי"ע ראב"ד ירושלים, ולאחר מכן זכיננו, המתפללים בבית המדרש "היכל צבי" בבתי וורשא, לביקורו של הרבי בביהמ"ד, שנחנך מספר חודשים לפני כן.

הרבי ערך שולחן "לחיים" בביהמ"ד והיכן שנפתח החומש כדרכו בקודש, פתח ואמר דברי תורה. ויצא הפסוק הנ"ל: "את אשר האלוקים עושה הגיד לפרעה", והסביר על פי מה שפירש אביו הרה"ק מרודניק זי"ע, את התרגום על הכתוב "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" - ואילן דיניא די תסדר קדמיהון", דהכוונה, דהדינים והמשפטים יסדר וישים הקב"ה כלפי הגויים ואומות העולם ולא על ישראל ח"ו...

וזהו הרמז כאן: "את אשר האלוקים עושה" - אלוקים הוא מדת הדין כנודע, והיינו שאת מדת הדין "הגיד" מלשון המשכה (כמו נגיד ונפיק), היינו שימשיך הקב"ה רק על פרעה ועל רשעי ישראל, ואילו על ישראל בני רחומיו יגולו רחמיו על מדותיו ויתנהג עמנו במדת החסד ובמדת הרחמים...

אמר הכותב: הבה ונבין זאת היטב יותר דרך הסיפור הבא: היה זה כאשר יום אחד נפגש הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע עם הגה"ק כעל ה"ישועות יעקב" זי"ע רכה של לבוב - למברג, ועם בנו, הגאון רבי מרדכי זאב.

היה הדבר, לעת ביקור שערך הרבי בעיר, ונכנס, תוך כדי כך, לבקר במעונו של המרא דאתרא.

הגאון ובנו, אשר נודעו שניהם כחריפים, רחוקים היו מרחק ניכר מן העולם החסידי. ומושגיהם בטיבם ובמעלתם של צדיקי הדור הק', נבעו בעיקר מפי השמועה גרידא, ולא דווקא משל בעלי שמועה טובה... הדבר, לא הרתיע את הרבי כלל, וכדרכו עם שאר גדולי דורו, לא נמנע מלבקר גם במעונם של גדולי עולם אלו.

בעודו יושב במחיצת מארחיו, הופיעה בחדר, אחת מן הנכבדות שבתושבות הקהילה, וביקשה רשות לשטוח את בקשתה לפני הרבי. משנתן לה הגאון, מרא דאתרא ובעל הבית, את הרשות, פתחה זו ושפכה את מר לבה לפני הרבי, על אודות בעלה, אחד מחשובי הקהל, אשר מזה שבועות מספר נפל לחולי כבד, ואף טובי הרופאים הצהירו מפורשות, כי נואשו כבר מחייו...

הרכין הרבי את ראשו על חזהו, נתהרר קימעה, אחר השיב: "שובי לביתך לשלום, ומצאי את בעלך בריא כאחד האדם"...!

הרב ובנו, אשר מודעים היו היטב למצבו האנוש של החולה, לא יכלו להתאפק לנוכח תשובה בלתי צפויה מעין זו, ונתחייכו שניהם...

"למה לכם להרהר אחרי מאיר, בטרם נוכחתם לדעת אם צדקו דבריו אם לאו!?" - החזיר להם הרבי על אתר. "והאיך לא נהרהר" - התנצל בן הרב - "כאשר כבודו משמיע דברים, הסותרים בעליל את המציאות!?"

השיב להם הרבי: "ועדיין סומכים אתם על השערה בלבד? הואילו נא לשגר את שמשכם אל בית החולה, יראה בעיניו, וישוב ויספר לכם, אם אמת היה בפי מאיר, אם לא!..."

פרשת מקץ

נענו הרבנים להצעה, ושלחו את שמשם אל בית החולה. לא ארכה השעה, עד ששב הלה מלא התפעלות, והעיד, כי במו עיניו ראה זה עתה את החולה, כשהוא מסתובב בביתו על רגליו, בריא ושלם ללא שום דופי!

בעל הישועות יעקב ובנו, הביטו בפני רעהו נדהמים, כשהדיבור נעתק מפיהם. משחזרו אל עשתונותיהם, נענה רבה של למברג ואמר אל הרבי: "אם אכן כה רב ונשגב חילכם, אולי תואילו ללמדנו גם אנו, אחת ולתמיד, כיצד מחוללים מופתים שכאלו!"...

"מאיר, מוכן לגלות לכם את הרז" השיה הרבי - "אולם, בתחילה, עליכם להשיב למאיר על קושיה שיש לו": הגמ' במסכת ברכות (לד:) אומרת: "אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא, שהיה מתפלל על החולים, ואמר: זה חי וזה מת!" וקשה: מילא "זה חי", היה לו לומר, משום מבשר טוב, אולם, "זה מת", מי ביקש ממנו לומר, והלא שנינו בפסחים (ג:) דאין לו לאדם לבשר בשורה רעה, משום "ומוציא דיבה הוא כסיל", כל שכן, שלא היה לו להקדים ולבשר על הרעה בטרם קרתה? לא היה בידי הגאון ובנו מענה על הקושיה.

נענה רבינו ואמר: "מאיר יתרץ!", הגמ' אומרת (מועד קטן טז:): "מי מושל בי?" צדיק! שאני גוזר גזירה ומבטלה! ולכאורה קשה, האיך יתכן לשנות את גזירת הבורא, יתברך שמו. אולם, התירוץ הוא, על פי הגמ' ברכות (סב:) "ואדם אתן תחתיך" (ישעיה מג) - אל תקרי אדם אלא אדום, שנפש הרשע ניתנת לכפרה תחת נפש הצדיק. וא"כ, הוזה אומר, כי באמת הצדיק אינו מבטל את גזירת הבורא, אלא מעבירה מן האדם הכשר על ראש הרשע!

"ומעתה, יובנו היטב דבריו של רבי חנינא בן דוסא, שהיה אומר, "זה חי" - כלומר, החולה שעליו התפלל עתה, יחיה. "וזה מת" - רשע פלוני, ימות תחתיו ויהיה כפרתו..."!

ובכן - סיים הרבי ואמר - "אף מאיר אומר כן: פלוני החולה, חי ויחיה! ואילו הכומר הרשע, צורר היהודים, המתגורר ברחוב פלוני, פה בלמברג, ימות תחתיו! ואם עדיין אינכם מאמינים, שילחו את שמשכם גם למעונו של הכומר, וראו, הצדקו דברי מאיר!"

לא חלפה שעה ארוכה, עד ששב השמש גם משם, ואישר, כי הכומר, אכן, מת, זה לא מכבר, במיתה חטופה!...

הגאון ובנו האזינו לדברים בהשתאות עצומה, ולמדו, מתוך כך, להכיר, בעומק חכמתו וצדקתו. ושמו של הרבי, נותר מני אז קדוש ונערץ, בעיני הגאון בעל הישועות יעקב ובעיני בנו, רבי מרדכי זאב, גם יחד...

מקור: פנינים